

प्रभु तरुण

वर्ष ५४

अंक १२

मुंबई

१६ ऑगस्ट, २०२१

पाने ६

किंमत रु. १

(स्थापना : तारीख २५ ऑगस्ट १९२३)

तत्वाचा बंदा जीव । मूर्तीला कोण विचारी?

www.prabhutarun.org

संपादिका: सुहासिनी कीर्तिकर

कार्यकारी संपादक मंडळ : मिनाक्षी जयकर, मयुरा नायक, संजना कोठारे, वैजयंती कीर्तिकर

संपादकीय

भावभोळी अभिव्यक्ती

—सुहासिनी कीर्तिकर

अनेक वर्षांपूर्वीची आठवण आहे. 'प्रभुतरुण' दिवाळी अंकाचे प्रकाशन प्रभुतरुणाचे विश्वस्त श्री. बन्सी धुरंधर यांच्या 'नानीनिवासा'च्या मागच्या आवारात होते. निवडक मान्यवर आणि लेखकांच्या उपस्थितीत. प्रमुख पाहुण्या होत्या पुष्पा त्रिलोकेकर. शांतपणे, कुठलाही तोरा न मिरवता बसल्या होत्या त्या. चेहऱ्यावर विचारांचे तेज होते. कार्यकारी संपादक म्हणून मी माझे मनोगत व्यक्त करताना म्हणाले की, 'ज्ञातीतील लेखकांना, कवींना, कलावंतांना परिघाबाहेर झेप घेताना एक 'फूटबोर्ड' (आधार) लागतो. 'प्रभुतरुण' हा 'स्टेपइन' करण्यासाठी फूटबोर्ड आहे.' समारंभानंतर पुष्पाताईंनी या माझ्या विधानाचे कौतुक केले. भाषणात त्यांनी 'मराठा'मधील अनुभव सांगताना, "'मराठा' असाच माझा 'फूटबोर्ड' होता;" असे मोकळेपणे सांगितले. या समारंभाच्या काळात त्या 'नवशक्ती'त पत्रकार होत्या आणि नवशक्तीतील माझ्या प्रासंगिक लेखनामिळाने मी नरेंद्र बोडके यांना भेटायला जायची तेव्हा पुष्पाताई भेटायच्या. समोरच्या कागदावर चाळा म्हणून त्या एखादी रेखाकृती काढत बसलेल्या असायच्या. ही रेखाकृती सहजसुंदर, आकर्षक, कलाकाराच्या नजरेने रेखाटलेली असायची.

जुलैच्या नऊ तारखेला पुष्पाताईंच्या निधनाची बातमी आली तेव्हा मनाच्या तळाशी असलेल्या या त्यांच्या आठवणी अलगदपणे वर आल्या आणि तळ साहजिकच ढळून गेला. भाऊ तोरसेकरांसारखे पत्रकार तर त्यांना त्यांच्या पत्रकारितेतील गुरूच मानतात. दोघांचीही पत्रकारिता 'मराठा' मधून सुरू झाली. श्री. प्रदीप वर्मा यांचीही. आचार्य अत्र्यांच्या निर्भीड 'मराठा'त काम करताना त्यांनी तोरसेकरांना पत्रकार म्हणून 'दृष्टी' दिली. त्या म्हणाल्या की 'झुंडीतला होऊ नकोस.' त्या स्वतः धाडसी, स्वतंत्र विचार

करणाऱ्या होत्या. म्हणूनच 'मराठा' मधून त्यांनी मध्यरात्रीची रोगट मुंबई दाखविली. 'केंबरे विशेषांक' काढला. तोही एकहाती. एका महिलेने त्या काळात असा सोळा पानांचा एकटाकी विशेषांक काढणे धाडसाचेच. 'केंबरे' असलेल्या ठिकाणी स्वतः जाऊन, हिंडून त्याकाळी असा 'आँखोदेखा' हाल सांगणे; ही खरी त्यांची पत्रकारिता. सचिनदेव बर्मन गेल्यावर 'मराठा'त त्यांनी अर्थपान त्यांना बहाल केले. त्याचे शीर्षकही कसे? तर 'मराठा'ला शोभून दिसणारे- 'संगीतातला धडपडणारा वृक्ष गळून पडला'. यंत्र धडधडते; वृक्ष नाही! संगीतात तर नाहीच नाही, पण 'मराठा'ने त्याकाळी पत्रकारितेची शैलीच बदलून टाकली. पुष्पाताई त्यात सामील होत्या. प्रखर विचार, वैचारिक स्पष्टता, निर्भीड पत्रकारिता यामुळे 'मराठा'च्या त्यांच्या पुरवण्या गाजल्या. मराठा बंद पडल्यावर आणीबाणीच्या काळात स्वातंत्र्याचा नारा म्हणून त्यांनी 'पहारा' हे सायंदिनिक सुरू केले. त्याच्या त्या संपादक होत्या. त्यांच्या संपादनकौशल्यामुळे त्याला प्रतिमराठाच मानले जाई. आणीबाणीचा निषेध करणाऱ्या सभांचा, संमेलनांचा वृत्तांत त्या देत. भूमिगत नेत्यांच्या मुलाखती काटछाट न करता जशाच्या तशा त्यांनी प्रसिद्ध केल्या. त्यासाठी संपादकीय विभागाला 'नोटिसा' आल्या, छापखान्यावर निर्बंध लादले गेले. मात्र त्या मागे हटल्या नाहीत. आपला बाणा राखला. निर्भीडपणे. पुढे 'श्री' साप्ताहिकात त्यांनी लिहिले. 'दैनिक प्रत्यक्ष', 'दै. कृषिवल', काही काळ 'ब्लिट्झ', लोकप्रभा, लोकमत, महाराष्ट्र टाइम्स, नवशक्ती... अशा विविध ठिकाणी त्यांची पत्रकारशक्ती मुक्तपणे संचारत राहिली. पत्रकारितेबरोबरच आपला 'परभी' गुण राखत त्यांनी 'द्रोपदीची थाळी' हे पाकशास्त्रावरील पुस्तक लिहिले. 'गृहिणीमित्र'प्रमाणे हे पुस्तक खूप खपले. प्रतिमाशास्त्र हा त्यांचा विशेष

अभ्यासाचा विषय. त्यासाठी त्यांनी भारतभ्रमण केले. प्रदीप वर्मा यांच्या सहकार्याने त्यांनी 'संस्कृती संवर्धन अभियान' निर्माण केले. या अभियानाद्वारे प्रतिमाशास्त्राचे 'डॉक्युमेंटेशन' करणाऱ्या 'व्हिडियो 'फिल्म्स' केल्या. डीव्हीडी ग्रंथांची निर्मिती केली. 'प्रकाशनगरी काशी', 'दैवीशक्ती', 'गणेश भक्ती' या डीव्हीडी ग्रंथांना खूपच प्रतिसाद मिळाला. प्रदूषणावरील 'पृथ्वीचे मारेकरी', 'देवांची जन्मकथा', अमली पदार्थावर 'गर्द अंधार', 'मिशन अंतरिक्ष' ही त्यांची पुस्तके खूप गाजली.

मात्र त्या प्रसिद्धीपासून नेहमीच दूर राहिल्या. इतक्या की त्यांच्या 'गर्द' पुस्तकाचे प्रकाशन माननीय सुशीलकुमार शिंदे यांच्या हस्ते झाले. स्वतःच्या पुस्तकाच्या समारंभातही त्या मंचावर बसल्या नाहीत. वर उल्लेखिलेल्या 'द्रोपदीची थाळी'चे प्रकाशन अभिनेते रमेश देव आणि सीमा देव यांच्या हस्ते झाले होते. तेव्हाही पुष्पाताई मंचावर विराजमान झाल्या नाहीत. हमीद दलवाईंशी त्यांचा जवळचा वैचारिक संवाद होता. पण त्याचा त्यांनी कधीच गाजावाजा केला नाही. संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीत कुसूम कोठारंप्रमाणे त्यांनाही अटक झाली होती. पण त्याबद्दल ना कधी मोठेपण त्यांनी मिरवले; ना गाजावाजा केला.

'प्रभुतरुणा'चे सदर लेखक श्री. विनय त्रिलोकेकर यांची त्या मोठी बहीण. ज्ञातीतील सुंदर नवलकरांप्रमाणे महिला पत्रकार. त्यांना प्रभुतरुणातर्फे आदरांजली.

आदरांजली का? - तर आपण सश्रद्ध असतो, कृतज्ञ असतो. या श्रद्धेला आषाढ महिन्यात दरवर्षीच नवीन पालवी फुटते. आपण भावभक्तीने पावसासारखे ओथंबून जाऊन विठ्ठलनामाच्या गजरात कृतज्ञता व्यक्त करतो. याही वर्षी गेल्या वर्षांप्रमाणे पंढरपुरात गजबजती वारी होणार नाही. मात्र पालख्या निघाल्या आहेत. विठ्ठलनामाचा गजर होणारच आहे. कारण विठ्ठल आपल्या भावभोळ्या भक्तीचा साक्षात्कार आहे. असा प्रत्ययकारी साक्षात्कार झालेल्या संतांनी आपल्या ध्यानीमनी रहातील, कायम

भक्तीचा 'अक्षर' उच्चार होईल असे अ-भंग दिले आहेत. या अभंगांच्या लयीत, भावभावना भिजवीत आपण लीन/दंग झालो की नवसर्जनाची पालवीही फुटते. मग कवीमन विठ्ठलाचे रूप, विठ्ठल आणि विठ्ठलभक्त संतांचे नाते यांना कवितेच्या दिंडीत सामील करून घेतात. ह्यातून अनोखी कविता भावमयी होत, वाचकांशी उत्कटपणे समरस होत जन्म घेते. आठवते श्री. दि. इनामदार यांनी लिहिलेली 'वाकळ' नावाची सुंदर कविता. कविता अशी आहे -

पीठ शेल्याला लागले, झाला राऊळी गोंधळ

कुण्या घरचे दळण, आला दळून विठ्ठल।।

पीठ चाखले एकाने, म्हणे आहे ही साखर

पीठ हुंगले दुज्याने, म्हणे सुगंधी कापूर।।

कुणी शेला झटकला, पीठ उडून जाईना

बुचकळला पाण्यात, पीठ धुवून जाईना।।

झाली संचित पंढरी, वाढे राऊळी वर्दळ

ठिगळाच्या पांघरुणा, शेला म्हणती सकळ।।

फक्त जनीस दिसते, होती तिची ती वाकळ

विठ्ठलप्रेमे भरून आले, जनी रडे घळघळ...।।

संत जनाबाईला दळण-कांडणात मदत करणारा पंढरपूरचा पांडुरंग परत जाताना त्याचा शेला विसरतो आणि चुकून तिची वाकळ घेवून जातो. या कवितेत देव आणि भक्त यांचे समरस भावोत्कट रूप किती किती आषाढ आपल्या मनात बरसायला लावते. आपण भावभक्तीने ओथंबून येतो. विठ्ठलाची वारी मग आपल्यालाही (आपसूक) विनासायास घडतेच घडते.

वाचकहो, आपण सर्वांनीच 'आषाढी' साजरी करू या. (हा लेख प्रसिद्ध होई तो केलीच असेल!) अन् हो! 'प्रभुतरुणा' प्रतीही असाच भोळा भाव आणि आपलेपणा आपण कायम ठेवू या.

*

कविता

होऊ दे आकाश मोकळे

-नलिनी तळपदे

कधी सांगता 'भिऊ नको, मी तुमच्या पाठी'।
 कधी अचानक पडते अमुच्या माथी तुमची काठी।।
 आवाज न होता बसे तडाखा असा जोरदार।
 दृष्टीपुढती येतो अमुच्या फक्त अंधःकार।।

गूढ वागणे तुझे असे कळेना आम्हां देवा।
 कळते इतुके संकटकाळी तुझाच करणे धावा।।
 बुद्धिदाता तूचि अनंता, का देशी दुर्बुद्धी ती कुणा।
 पहा चीनने निर्मिला विषाणु असा जीवघेणा।।

पडल्या कोरोनाच्या महायज्ञी या कोट्यावधी आहुती।
 बघता बघता उजाड झाली किती घरे नांदती।।
 प्रयत्न करतो, आम्ही देतो झुंज ही शर्थीची।
 वाट पाहतो तुझ्या श्रीधरा, नवीन अवताराची।।

वेळोवेळी दशावतारा धारण करुनि सावरुनि धरणी।
 तशाच टाका निर्दालूनही कोरोनाची करणी।।
 विनाशकाळी गाडायाला हवा विषाणु चिनी।
 रुद्रासंगे येई चंडिके महिषासुरमर्दिनी।।

हे करुणामयी, तू कल्याणी,
 अवघ्या विश्वाची माता।
 फिटून अंधाराचे जाळे
 होऊ दे आकाश मोकळे आता।।

*

पाठारे प्रभु

पालवावरचे प्रभु आम्ही
 पिढ्यानपिढ्या स्थिरावलेले
 परी अडचणींच्या कालओघात
 दूरवर विस्थापलेले ।
 पाठारे प्रभु आमची संस्कृती
 लढणे हाच आमुचा बाणा
 ताठ मानेने जगण्या जीवन
 स्वाभिमान हाच आमुचा कणा ।
 मासे, मटण, खाऊनी तृप्त
 प्रभु आत्मा हा होई
 सरकारी विविध पदे भुषवूनी
 आम जेना मार्ग दाखविली
 माहेश्वरी, प्रभादेवी, जोगेश्वरी
 माता या प्रभुमनी वससी
 जेजुरीच्या खंडोबापायी
 प्रभु माना या झुकती
 प्रत्येक सण, प्रत्येक कार्य
 पाठारे प्रभु खरोखर खुलविली।
 या प्रभुंचे अवलोकन करुनी
 अन्य ज्ञाती ते सुचारीती ।
 जन्मलो प्रभु, जगलो प्रभु
 वागलो प्रभु हे चारित्र्य
 विधात्या तुला मी साकडे घालतो
 आशिष राहो तुझा या पाठारेप्रभुंवर नित्य ।

- हेमंत विनायकराव तळपदे

९८२१६०७५९३

Wisdom Talks

यशाचे गुरुमंत्र

-वीरधवल दिपक तळपदे

शालेय शिक्षण हे पूर्वीपासून सगळ्यांसाठी महत्वाचे ठरले आहे. यात पुढे विविध पदवीपरीक्षांची प्रामुख्याने वाढ झाली. मुलांना महाविद्यालयात बी.कॉम, बी.ए., बी.एस.सी. अशा पदवी घेऊन पुढे मास्टर पदवी प्राप्त करण्याच्या शर्यतीत भाग घेताना आपण सगळे पाहत आलोय. परंतु बरेचदा शैक्षणिक पात्रता असूनदेखील काही मुलांना बेरोजगारीच्या खडतर प्रवासाला सामोरे जावे लागते. यात मग MBA व इंजिनीरिंग झालेल्या मुलांची उदाहरणे मी स्वतः हाताळली आहेत. मुळात महाविद्यालयात शिकवले जाणारे पुस्तकी शिक्षण हे आपल्यातले रोजगारकौशल्य वाढवण्याच्या अनुषंगाने असले तरी ते हल्लीच्या युगात रोजगाराची निम्न्या पात्रतेच्या तुलनेत कालबाह्य असल्याचे दिसून येते. हा आता एक चिंतेचा विषय काही पालकांना व महाविद्यालयांना जाणवू लागला आहे. आपण एखादी MBA सारखी पदवी मिळवण्यासाठी मेहनतीने तयारी करत असतो. परंतु ती पदवी मिळवणाऱ्या १०० मुलांच्या एका गटातून फक्त १५-२० मुलांना त्याच्या घडवलेल्या पात्रतेनुसार नोकरीची योग्य संधी मिळते व बहुतांश मुलांना 'आता पुढे काय?' हा प्रश्न उभा राहतो. अशा वेळेस सामाजिक व आर्थिक दृष्टिकोनातून या मुलांच्या मनात दडपण येऊ लागतं. त्यात कधीतरी काही मुलं मिळेल ती नोकरी किंवा जमेल तसा तुटक व्यवसाय करण्याचा प्रामाणिक पण दिशाहीन प्रयत्न करू लागतात. पण मेहनत करून अपेक्षित फळ न मिळाल्याने त्यांना निराशा येणे साहजिकच आहे.

मीदेखील माझे शिक्षण पूर्ण करत असताना एखाद्या मोठ्या उद्योग समूहात माझी पहिली नोकरी करण्याच्या इतर मुलांसारखीच इच्छा बाळगत होतो. घरात वडिलांची प्रेरणा देणारी बँकेची नोकरी एक उत्तम करिअरचे उदाहरण मी पाहत आलो. त्यात माझी आईदेखील आमची स्वतःची पतपेढी यशस्वीरित्या सांभाळताना मी पाहिले होते. हे सगळे लक्षात घेऊन मी बँकिंग क्षेत्रात करिअर करायचे योजिले. त्यात उतरायचे म्हणजे सर्वप्रथम मी माझ्या संभाषण कौशल्यावर भर देण्यापासून सुरुवात केली. माझे कॉमर्स डिग्रीचे शिक्षण पूर्ण करत असताना मी एका 'Spoken English' कंपनीत माझी पार्टटाइम नोकरी सुरू केली. याचे

कारण फक्त इतकेच, माझ्या लक्षात आले होते की फक्त पुस्तकी शिक्षण किंवा काही कोर्सेस करून मला माझी योग्यता वाढवणे कठीण झाले असते व त्यासाठी इंडस्ट्री exposure घेणे काळाची गरज झालेली आहे. मी याच दिशेने मेहनत करू लागलो व माझा शैक्षणिक अभ्यास आणि व्यावहारिक कौशल्य टप्पाटप्पाने ग्रहण करू लागलो. यात यशाचे पहिले शिखर म्हणजे कोटक बँकेत स्वबळावर मिळवलेली माझी पहिली नोकरी. तसे सुरवातीचे सहा महिने खूपच कष्टाचे व काही वाईट अनुभवांचे होते. पण असं म्हणतात ना की इच्छा तिथे मार्ग; तसेच मलाही त्यातून मार्ग व चांगली लोक मिळत गेली. माझ्या मेहनतीला नक्कीच फळ येत होते हे माझ्या लक्षात येत होतं. या प्रवासात माझ्यासोबत शिक्षण घेणारे माझे काही मित्र शिक्षण पूर्ण होऊनदेखील गेले काही वर्षांपासून बेरोजगार असल्याचे माझ्या कानावर सतत पडू लागले. तेव्हा मनात विचार आला की जर माझ्यावर अशी वेळ आली असती तर मला मदत मिळाली असती का? ती भीती मला खूपच तणाव देणारी जाणवली. मग आपण या अशा माझ्या मित्र व इतर बेरोजगार लोकांना काही मदत करू शकतो का; याचा विचार सतत मनात येऊ लागला. तेव्हा मी रोजगार कौशल्य या विषयावर माझा स्वतंत्र अभ्यास सुरू करून सुट्टीच्या दिवशी काही युवा संघटनेद्वारे माझे 'करिअर गायडन्स' शिबीर चालवू लागलो. पुढे माझ्या सामाजिक कामात मी 'जॉब एक्सहिबिशन'चे आयोजन करून बऱ्याच तरुण मंडळींना नोकरीची संधी मिळवून देण्यात यशस्वी होत गेलो. या कार्यात मला माझ्या बँकेच्या नोकरीपेक्षा खूप जास्त समाधान वाटले व म्हणून मी माझे कार्यक्षेत्र या अशा रोजगार कौशल्य प्रशिक्षण क्षेत्रात वळवले. आजवरच्या माझ्या या प्रवासात मी संपूर्ण भारतातल्या बऱ्याच महाविद्यालय व तरुण संघटनेत माझे शिबीर व संबंधित प्रशिक्षण वर्ग चालवत आलोय. माझे ध्येय फक्त इतकेच आहे की कार्यशील असलेल्या तरुणवर्गाला योग्य मार्गदर्शन मिळवून देणे जेणेकरून त्यांना उत्तमात उत्तम रोजगार मिळण्याची संधी त्यांच्या कॅरियर्समध्ये मिळत राहावी. माझे हे मानणे आहे की प्रत्येक व्यक्तीमध्ये काही सुप्त गुण असतात. ते (पान ६ कॉलम ४ वर)

MODERN CHILDHOOD— MORE PRIVILEGES OR MORE PRESSURES

-Anarkali Sandip Velkar

This month we come to another very interesting topic to ponder upon Modern Childhood - More Privileges or more pressures

Modern childhood is undoubtedly complex and multi-faceted. Today, children are blessed with lot many opportunities for career development, have access to technology and comforts. Yet some regret what they see as the disappearance or erosion of childhood, bringing a lot of questions to our mind.

So is modern childhood a case of knowledge gained but innocence lost?

Do the materialistic comforts of today's childhood compensate for the increase in stress and competition?

Was the childhood in the olden days perfect or are we too nostalgic about the olden childhood?

To get a clearer view, we have opinions from various age groups

Age 15+

Arav Trilokekar, Student Std. IX

As the years progress, the lifestyle of people changes. But how has childhood changed in these modern times? Well, it's easier and harder at the same time. Modern technology has reached points that would seem impossible 100 years ago. We have phones, laptops, T.V.s and a lot of other privileges. This makes means of communication as well as entertainment very easy to find. But at the same time modern childhood can be very hard. Education has progressed and the syllabus has increased along with it. There is a lot of pressure applied on us to study and to get good marks. Exams apply so much pressure on us that there is very less time to just relax and spend time with family and friends. This increase in pressure as well as privileges makes life harder and easier for us children.

Age 45+

Ajita Rajan Jayakar, BA, LLB

Modern childhood is a mixed bag. The approach and perspective of the modern child's parents and family will decide the nature of its childhood.

Today's typical urban children are blessed with several assets, viz., technology, availability of resources, parental support, be it physical involvement or financial support to name just a few.

Having said that, childhood can be joyful and privileged or stressful depending upon how

the children are brought up by the parents.

People of my generation were probably more fortunate in their childhood, as in, parents were watchful, gave due importance to education, but allowed us enough of time to play outdoor as well as indoor games. Speaking for myself, I was given complete freedom to pursue my career path which I chose, nothing was imposed on me.

Whereas in today's times, there is tremendous pressure on the child to perform every day in the rat race. If the parents can bring about the right balance in the child's growth, the child will not feel stressed. It is disconcerting to note that some children start preparing for entrance in IIT/AIIMS right from school days!

In all probability, modern childhood is by and large stressful for the middle class whose aim in life is to get the best education so as to ensure good prospects in the job market, in India or overseas.

Age 45+

Ronica Vijayakar, Home Science Graduate & Singer

There is a saying in marathi 'lahaanpan dega deva' which means God give me childhood. Childhood is a carefree time. You don't have to worry about earning a living and providing for your family. You don't have to worry about putting a meal on the table. This is a time of just enjoyment and fun.

But in these competitive days is it really just fun and frolic for the children? Today's child is rushing from one class to the other so that he/she is not left behind in the rat race. A couple of years ago there was a spate of suicides amongst school going children because they did not score the required marks. What made them take this drastic step. Is scoring a particular total so important that failure to do so meant the end of the road? Parental pressure, peer pressure, societal pressure leads to mental breakdown of the child.

It's high time we realize that each child is different. Every child is special and has some ability which he/she can develop. It need not necessarily lead to high profile jobs or careers but in the end it's the mental satisfaction that matters. In today's world people are so busy climbing the corporate ladder that they do not have time to pursue their hobbies, spend time with their loved ones, go on vacation. It is high time we change this attitude and this can be done only if we as parents

शिक्षकाचा ज्ञानमार्गी अनुभव...

- गीता आंबवणे

प्रत्येकाची आपापल्या आवडीप्रमाणे भविष्याची काही स्वप्ने असतात. अर्थात सर्वांची ती पुरी होतातच असे नाही. माझेही होते, मला B.Ed. करावयाचे होते. पण B.A. चा रिझल्ट लागण्यापूर्वीच माझे लग्न झाले. घरात ऐंशीतल्या आज्ञेसाठी होत्या. त्यांना सांभाळायला ठेवलेली बाई सोडून गेली होती. माझ्या सासूबाईंनी अगोदरच फर्मान काढले की, 'मी निवृत्त व्हायला दोनच वर्ष बाकी आहेत तेव्हा ती पूर्ण करूनच मी निवृत्त होणार. तोपर्यंत तू पोस्ट ग्रॅज्युएशन करून घे.' माझ्यामुळे घरात वाद नको म्हणून मला B.Ed. चा नाद सोडावा लागला.

तशी मी काही गप्प बसणारी नव्हते. तेव्हा घरबसल्या करता येण्यासारखे कोर्सेस कुठे आहेत ह्याचा शोध घेतला. पण बहुतेक कोर्सेस फुल-टाईम होते. म्हणून मॉटेसरीच्या ट्रेनिंगपासून सुरवात करावी लागली. त्यासाठी जवळच्या सर्व शाळांमध्ये अर्ज टाकले. कारण काही करून मला टीचिंग लाईनमध्ये प्रवेश करावयाचा होता. पण आठवड्याच्या आतच मला आमच्या घराजवळच्या नावाजलेल्या कमला-हायस्कूलमधून कॉल आला. म्हणतात ना, आंधळा मागतो एक डोळा आणि देव देतो दोन. इथूनच माझ्या करियरची सुरुवात झाली. त्यासाठी ज्यांचे सहाय्य मला लाभले त्या सौ. नवलकर (Head Mistress) व माझी मावशी कै. इना राणे ह्यांचे उपकार मी कधीही विसरू शकत नाही. माझ्या हाती आलेल्या ह्या संधीचे मला सोने करावयाचे होते.

गेल्या पन्नास वर्षात टेक्नॉलॉजी, सोशल मीडियामध्ये कमालीची प्रगती चालू होती. त्याची झळ शाळांनाही लागली होती. कॉम्प्युटर युग चालू झाले होते. जणू पुढे येणाऱ्या ऑनलाईन व्यवहारांची ही नांदीच होती. मुलांच्या बरोबर ट्रेनिंगचा फायदा टीचर्सनाही मिळाला. मुलांना शिकवतांना मी बरेच काही शिकले. लहान मुलांनीही हे नवीन टेक्निक लवकर आत्मसात केले. लॅपटॉप, आयपॅड, मोबाईल, स्मार्टफोन ह्यासारखे थक्क करून टाकणारे शोध मुलांच्या ज्ञानात भर

teach our children that it's ok to fail or that it's ok not to excel at everything. We have to teach them to accept failure with grace and not humiliate them. Only when we do this will we have a generation which is not only healthy physically but also mentally.

टाकत होते.

शिक्षण विभागातून रोज नवे नवे प्रकल्प येत होते. Value Education आणि wenk-exp. सारखे विषय शाळेच्या वेळापत्रकात नव्याने सामावून घ्यावयाचे होते. ह्या विषयांनाही गुण दिले गेले होते. त्यामुळे पालक व मुले दोघेही खूप होते. प्रकल्प करताना मुलांना स्वानुभवातून शिकावयाची संधी मिळाली.

आमच्या शाळेत येणारी मुले लोअरक्लासमधलीअसत. त्यामुळे पालक (आया) शिकलेल्या नसत, अशा पालकांना एकत्र करून शिक्षणाचे महत्त्व समजावून सांगितले व त्यांच्यासाठी शाळा भरल्यानंतर एक तासाचा वर्ग चालू केला. माझ्या या समाजसेवेच्या खारीच्या वाट्याला पालकांनीही चांगला प्रतिसाद दिला. प्रत्येक आयोजलेल्या कार्यक्रमाला व्यवस्थापकांनीही मला चांगली साथ दिली.

तसेच दर वर्षाच्या वार्षिक संमेलनाला माझ्या मीठाच्या रांगोळीचे विशेष आकर्षण असायचे. तसेच wenk. exp. च्या तासाला मुलांनी बनवलेल्या वस्तुंचे स्टॉल लाऊन त्याची विक्री करून मुलांना स्वकमाईचा आनंद मिळवून दिला.

आमच्या शाळेत १३ मार्चला 'फाऊंडर्स डे' साजरा केला जातो. त्यावेळी कल्पवृक्ष बनवला जातो आणि त्यावर खेळणी रचून ठेवली जातात व प्रत्येक मुलाला त्याच्या आवडीनुसार ती दिली जातात. त्यावेळी मुलांच्या तोंडावर दिसणारा आनंद बघण्यासारखा असतो.

शिक्षण विभागातून येणाऱ्या सूचना, पत्रके, नियमावली सर्व मराठीतूनच होते. त्याचे इंग्रजीत भाषांतर करायचे काम मला दिले होते. अशा रीतीने सर्व जबाबदाऱ्या सोपविल्या गेल्या. त्या पार पाडता पाडता माझा टेंपॅररी जॉब केव्हा परमनंट झाला ते मला कळलेच नाही.

ह्याच सुमारास पुणे युनिवर्सिटीने जुन्या अनट्रेन टीचर्ससाठी रिफ्रेशींग ट्रेनिंग कोर्स जाहीर केला. हा कोर्स ज्यांनी प्रायमरी शाळेत दहा वर्ष शिक्षिका म्हणून पुरी केली आहेत त्यांच्यासाठीच होता. माझी तर पाचच वर्ष झाली होती तरीही प्रिन्सिपलने माझ्यासाठी पुण्याहून फॉर्म मागवला आणि भरून माझी सही घेऊन पाठवला. आज मी B.Ed. ही पदवी लावून मिरवते आहे, त्याचे महत्त्व आज मला समजत आहे.

अभिमानाने सांगावयाची गोष्ट म्हणजे कमला हायस्कूलची लंडनच्या दोन (पान ६ कॉलम ३ वर)

*

मनातले काही...

शोध पाहू उत्तर

-कु. आरती जयेश कोठारे

अलीकडेच एक छानशी गोष्ट माझ्या वाचनात आली. ती अशी...
...फार पूर्वीच्या काळी एक अतिशय प्रसिद्ध असं ग्रंथसंग्रहालय एका भीषण आगीत जळून खाक झालं. आश्चर्य म्हणजे त्या मोठ्या ग्रंथसंग्रहालयातलं एक पुस्तक कसंबसं वाचलं. एक अतिशय गरीब माणूस काही अंतरावर एका झोपडीत राहत असे. एक दिवशी त्या ग्रंथसंग्रहालयाच्या दिशेने जात असताना त्याला ते पुस्तक सापडलं. त्यालासुद्धा आश्चर्य वाटलं, 'हे एकच पुस्तक असं कसं बरं वाचलं असेल?' त्याने ते उघडून बघितलं. त्या माणसाला गरजेपुरतं लिहिता-वाचता येत होतं. आत लिहिलेला मजकूर पाहून त्याला स्वतःच्या डोळ्यांवर विश्वासच बसेना. त्या पुस्तकात एका जादुई गारगोटीबद्दल बरंच काही लिहिलेलं होतं. 'ही गारगोटी ज्या धातूला स्पर्श करेल त्याचं ती सोनं करेल!' त्या गरीब माणसाला खूप आनंद झाला, 'आपल्याला जर ही गारगोटी मिळाली तर?' या विचाराने तो अगदी भारावून गेला. पुढच्या काही पानांमध्ये या गारगोटीचे काही तपशील दिले होते, त्यात त्याला ही गारगोटी कशी शोधायची याचे उत्तर मिळाले. ही गारगोटी जवळच असलेल्या एका समुद्र किनारी इतर अनेक गारगोट्यांमध्ये पडली आहे असं त्यात दिलं होतं. मात्र ही गारगोटी इतर गारगोट्यांप्रमाणे हाताला थंड लागण्याऐवजी थोडीशी गरम लागेल असंही त्यात म्हटलं होतं.

तो माणूस आपल्या गरजेपुरतं सामान घेऊन ती गारगोटी शोधण्याच्या अपेक्षेनं जवळच्या त्या समुद्रकिनारी गेला. एकेक करून गारगोट्या उचलायला लागला. थंड असलेल्या तो पुन्हा टाकून देई. कितीतरी तास उलटून गेले आणि अचानक त्याच्या मनात एक शंका आली, 'मी जर या गारगोट्या पुन्हा इथेच टाकून दिल्या तर एखादी टाकून दिलेली गारगोटी मी कितीतरी वेळा परत परत उचलू शकतो?!... असं करून चालणार नाही.' त्यानंतर थंड लागणाऱ्या सर्व गारगोट्या त्याने समुद्रात फेकायला सुरुवात केली. बरेच दिवस झाले तो ती गारगोटी शोधत राहिला. कित्येक दिवस उलटून

गेले... अनेक महिने उलटून गेले... रात्रीचा दिवस करून तो ती गारगोटी शोधत राहिला. पार थकून गेला बिचारा! एक दिवस त्याने एक गारगोटी उचलली, ती गारगोटी त्याला हाताला थंड जाणवली नाही - उलट थोडीशी गरमच जाणवली. कोणत्याही धातूचं सोनं करणारी 'ती गारगोटी' त्याला आज मिळाली होती. परंतु त्याने 'ती' गारगोटीसुद्धा समुद्रात फेकून दिली. त्याला माहीत होतं की त्याला ती जादुई गारगोटी सापडली आहे तरीही त्याच्या हातून ही अविश्वसनीय अशी गोष्ट घडली...

ही गोष्ट इथेच संपते. इतके कष्ट करून, कंबर मोडून मिळवलेली ती जादुई गारगोटी त्याने इतर सामान्य गारगोट्यांप्रमाणेच समुद्रात का बरं फेकून दिली असेल? या गोष्टीचे तात्पर्य सांगण्याऐवजी माझ्या वाचनात आलेल्या एका इंग्रजी पुस्तकातलं कोडं मी तुम्हाला घालते... या कोड्याचे उत्तर शोधण्याचा नक्की प्रयत्न करा.

'मी तुमची कायमची सोबती. मी तुमची सर्वात मोठी मदतनीस आणि सर्वात अवजड ओझही. मी तुम्हाला यशाची शिखरे गाठायला मदत करेन किंवा अपयशाची खोली गाठायलाही. मी सदैव तुमच्या आज्ञेत आहे. तुमची अर्धी कामं करण्यासाठी फक्त माझ्याकडे वळा - मी ती अगदी व्यवस्थित आणि चुटकीसरशी तुम्हाला करून देईन.

मी सहज ताब्यात राहते - तुम्ही ठाम राहिलात तर! एखादी गोष्ट तुम्हाला नक्की कशी करून हवी ते मला एकदा दाखवा आणि काही प्रयत्नांनंतर मी ती गोष्ट त्याप्रकारे आपोआप करायला लागेन. मी सर्व यशस्वी लोकांची दासी आहे... आणि हाय रे दैवा - अपयशी लोकांचीही! जे कोणी महान आहेत त्यांना मी महान बनवले आणि जे कोणी अपयशी ठरले त्यांना अपयशीही मीच बनवले.

मी कोणतेही यंत्र नाही पण मी यंत्राच्या अचूकतेने काम करणारी... मी कुणी मनुष्यही नाही परंतु मानवाच्या बुद्धीवर चालणारी... तुम्ही मला स्वतःच्या फायद्यासाठी वापरा की मग तोट्यासाठी... मला त्याने काहीच फरक पडत नाही!

एका मजूराची व्यथा

सोळा महिने झाले, कोरोनाने जगाला ग्रासले त्या तणावाच्या धामधुमीत आमचे जीवन उद्ध्वस्त झाले एक साधा मजूर मी, मेहनत करून जगत होतो. पत्नी अन् दोन मुलांसह झोपडीत दिवस काढत होतो. अपेक्षा नव्हती अंबानी बनण्याची भ्रंश केवळ दोन वेळच्या जेवणाची. ती पण आता नष्ट झाली, वेळ आली हात पसरण्याची या घटनांवर विश्वास केवढा, पण आता मात्र मन हे खचले सरकारच्या उपकृत जेवणासाठी, भुकेने व्याकूळ हे उदर चटावले. मुलांचे सुकलेले चेहरे पाहून, मन माझे आत कळवळते. विश्वात्मा तुझ्यावरील श्रद्धेला आज माझे हृदय फार घाबरते पत्नी अन् मी दोघेही कामासाठी वणवण फिरतो सांजवेळी घरी परतताना चिंतेने पोटात गोळा उतरतो आता सरकार सांगते आहे, हे मजुरांनो स्थलांतर करा पण गावी परतून कसे सांगू माता पित्यांनो तुम्ही निर्धास्त रहा तेथे पोहोचलो तर आप्तस्वकिय गणगोत म्हणून स्वागत करतील पण उदराच्या या सोयीसाठी कोण मला मदत करतील? मी आता ठरवले आहे, जगलो मेलो तरी येथेच राहीन मुलांना या संकटकाळी, एक नवा आदर्श शिकवीन शेवटी मजूर आहोत आम्ही, पराभव आम्हा मान्य नाही मुंग्यांच्यासम मेहनत करून, हा दिवसही सरून जाई विनितो तुम्हां मी कर जोडूनी, उपकार आम्हांवर करू नका जमले तुम्हा आज जर काही, या मजुराला काम द्या

श्री. हेमंत विनायकराव तळपदे

१८२१६०७५९३

*

पांथस्थ

एकटाच निघालो होतो वाटेवरी
जन जमवित गेलो
संसारच्या या बेरजेची
तजवीज करत गेलो
काही वेळा तर गरजांचे गुणाकार झाले
शमविता त्या गरजा माझे बाहू गलितगात्र झाले
जनपथावर मजला जेव्हा चांगले सोयरे लाभले
सहवासे त्यांच्या मला मनी पूर्ण उपकृत केले.
परी सर्व दिवसां सर्व काही आलबेल नव्हते
कधीतरी व्याधी अन् निराशांचे क्षणही भारी होते
तरी सहकार्ये या प्रियजनांच्या ते कठीण सणही सरले
आता पोहोचलो समीप इप्सितस्थानी, क्षण हे थोडे उरले
परी वळून मागे पाहता, या पंथाचे जेव्हा अवलोकन करी
काही चुका घडल्या हातून त्याचे आकलन आज होई
म्हणतो आपण नेहमीच सारे, माझे जीवन कष्टमयी होते.
पाहता आजूबाजूस उमजे मजला अनेकांचेही ते कष्टप्रद होते.
शेवटी हेच मागणे विधात्या, तव चरणाशी मी स्मरतो
शेवट होवो या पांथस्थाचा, शांतमयी विसावा जेथे उरतो.

श्री. हेमंत विनायकराव तळपदे

*

माझ्यावर संस्कार करा... मला (ह्या कोड्याचे उत्तर ह्याच ताब्यात ठेवा... हे सारं जग मी अंकात इतरत्र शोधावे... बघूया बरं तुमच्या पायाशी आणून देईन... कोणा-कोणाला उत्तर सापडलंय मला मोकळं सोडा... आणि मी आणि कोणा-कोणाची उत्तरं अचूक तुम्हालाच उद्ध्वस्त करेन... येताहेत ते!)
...सांगा पाहू मी कोण...?

*

My Foodie Corner**-Soumitra Velkar**

As the economies of the Western world picked up in the 70s and 80s, offal such as liver, kidney, testicles (that's कलेजी, आठी and कपुरा) lost favour and only prime cuts like chops and steaks were showcased in top restaurants.

However, 'nose to tail' dining, is once again emerging as a recent, relatively new trend in restaurants across the globe. Chefs today, increasingly work with an aim to incorporate as much of a slaughtered animal as possible in their regular menus.

For us Parbhus though, this isn't a new trend at all. Whether it is our favourite seafood, काटा, बघड, कोलंबीचे कोशे and गाबोळी are as important to the quintessential Parbhu as the actual fish itself. Kaleji and chicken livers are all time favourites and I'm sure it would be a rare exceptional Parbhu household that doesn't ask the mutton walla to add a kapura and aathi along with a couple of nallis in their Sunday mutton order.

This time, I am sharing my recipe for Mutton kaleji in green masala.

Green Masala Kaleji (serves 4)

Ingredients:-

- Mutton Liver – ½ kg
- 2 large onions – 200 gms (finely chopped)
- Coriander leaves - 1 small bunch
- Mint Leaves – 2-3 tbsp
- Green chillies – 4 spicy dark green ones
- Ginger garlic paste - 2 tbsp
- Grated coconut - 4 tbsp
- Coriander seeds - 2 tsp
- Juice of 1 nimbu

Oil – 4 tbsp

Salt to taste

In a pressure cooker, add liver chopped into cubes, a tsp of ginger garlic paste, a cup of water and a tsp of oil. Pressure cook for 2 whistles and 10 minutes on simmer and cool.

I usually discard the liver stock as it tends to have a very strong flavor, you could use it instead of water if you like the flavor.

In a nonstick pan, heat a tsp of oil, toast the coconut, coriander seeds and 2 tbsp of chopped onion till brown. Cool and grind to a masala and set aside.

Next, grind the coriander, mint and chillies to a paste using a little water and adding a tsp of lemon juice.

Heat the balance oil in a thick bottomed pan or kadai, add chopped onions and sauté till pink and transparent.

Add remaining ginger-garlic paste and sauté till the raw smell goes away for about 4-5 minutes.

Add the coconut-onion masala and sauté further for a minute. Add the green masala paste, slide in the cooked liver and a cup of water(or stock). Cover and simmer for about 10 minutes.

At the end, bring the gravy to the desired consistency, season with salt, nimbu and a pinch of sugar to balance.

Serve hot with chapatis or rice!

As usual, I look forward to hear from you with your feedback and questions...

*

(गेल्या अंकात सैमित्र वेलकर यांनी शेवळाची पाककृती देताना आवाहन केले होते की शेवळाच्या पाककृती इतरांनी द्याव्यात. मी सौ. सुरुची प्रधान यांना विनंती केली आणि त्यांनी तत्परतेने सीकेपी पद्धतीच्या तीन पाककृती दिल्या -संपादक)

शेवळाची भाजी**(सी. के. पी.पद्धत)**

साहित्य:- ३,४ शेवळाच्या जुड्या, ८ ते १० काकड, चहाचा दीड चमचा तिखट, हळद १ चमचा, चिचेचा कोळा २ ते ३ चमचे, गूळ १ चमचा, मीठ चवीप्रमाणे, धणेजीरा पावडर दीड चमचा, ६ ते ८ लसणाच्या पाकळ्या, आले अर्धा इंच, कोथिंबीर, हिरव्या मिरच्या, तेल १ वाटी, सोडे १ वाटी, ३-४ कांदे, सुके खोबरे किसून ४ ते ५ चहाचे चमचे, १ वाटी नारळाचे दूध वाटण क्रमांक १ :- आले, लसूण, मिरची कोथिंबीर यांची वाटून गोळी तयार करावी.

वाटण क्रमांक २ :- उभे चिरलेले दोन कांदे. १ चमचा तेल घालून त्यावर परतावे. त्याच तेलात २ चमचे धणे, दालचिनीचे २ तुकडे, २ लवंगा घालून परतावे. नंतर सुके खोबरे घालून मंद आगीवर भाजावे व हे सर्व एकत्र वाटावे. सोड्याला बेताचे हळद, तिखट, मीठ, चिचेचा कोळ व वाटण क्रमांक १ थोडे लावून चांगले परतवून घ्यावे व बाजूला ठेवावे.

कृती :- शेवळाच्या भाजीची वरची साले व देठावरचा लाल, नारिंगी भाग काढून टाकावा. बाकीची भाजी बारीक चिरून मिठाच्या पाण्यात टाकावी. काकड ठेचून त्यातील बिया काढून एक चमचा तांदळाबरोबर बारीक वाटावे. उरलेल्या तेलात बारीक

चिरलेले दोन कांदे परतून नंतर त्यावर शेवळ व काकड चांगली परतून घ्यावी. हळद, तिखट, मीठ, वाटण क्रमांक १ घालावे व कुकरमध्ये घालून २ शिट्या घ्याव्या. या शिजलेल्या भाजीत वाटण क्रमांक २, चिचेचा कोळ, गूळ, परतलेले सोडे व नारळाचे दूध घालून भाजी चांगली उकळवावी.

(सोड्याऐवजी काहीजण खिमा, कोलंबी किंवा करंदीपण घालू शकतात.)

शेवळाची कणीची भाजी

वरीलप्रमाणे भाजी करून शेवटी भरडा घालून चांगली वाफ आणावी. भरड्याची कृती :- १ वाटी चण्याची डाळ व १ चमचा गहू खरपूस भाजून मिस्करवर रव्याप्रमाणे भरडा करावा.

शेवळाच्या रुमाली वड्या

वरीलप्रमाणे केलेली १ वाटी भाजी, २ वाट्या चण्याच्या डाळीचे पीठ, १ वाटी पाणी घालून घट्ट होईपर्यंत घाटावे. चांगली वाफ आणावी. स्वच्छ ओल्या रुमालावर वाफे भरली भाजी पसरावी. त्यावर भाजलेले सुके खोबरे कुस्करून, भाजलेली खसखस, चिरलेली कोथिंबीर, गरम मसाला १ चमचा, तळलेल्या सोड्याची पावडर २ चमचे या सर्व जिन्नसांचे मिश्रण पसरावे. फडके सोडवत त्रिकोणी गुंडाळी करावी. थंड झाल्यावर वड्या कापाव्यात व तळाव्या. या वड्या अतिशय रुचकर लागतात.

बालकविता**The Corona Virus**

The World is in a panic, and like never before, there's a rush to invent a cure, to fight the corona virus.

It is said it's deadlier than the terrible swine flu. What the source is, no one has the slightest clue.

It's Contagious, because like fire, it spreads very fast Symptoms and complications, 14 days it might last.

Experts believe the source is snakes, or maybe even bats For once the guilty, are not the irritating rats!

If you have a cold, and want to cough or sneeze Beware! You'll be quarantined if anyone hears you wheeze

You will lose your freedom and be in strict quarantine Two weeks in isolation and in public you daren't be seen

The world is powerless; a tiny virus has so much might The entire world has stopped working; such is its plight

The rules are simple, wash hands and don't touch your face And winner we will emerge in this race!

- Miss Aashvi Saurabh Dharadhar
(Std VI)

you're
Invited

Maheshwari Bungalow

Exceptional Multi-Level Family Home With 4 BED ROOMS

Facilities Available :

- 24 hours Caretaker
- Spacious Living Room with Ample Seating
- Comfortable Bedrooms with attach washrooms
- Television for Entertainment purpose
- Wifi Facility
- Kitchen is provided with all Cooking Appliances, Refrigerator & Water Purifier
- Open Varanda & Terrace for sitout to enjoy pleasant climate & fresh air
- Car Parking space available

PRICE ON REQUEST ONLY

Please Join Us for a stay at our House
Call / whatsapp - +91 9933777804 / 9869072111
Landline no - 022 22033550

Address : Plot No 4, Survey no 30 next to kaveri farm near kara society
Behind Swami Bhavan (Temple) Nangargaon Lonavala - 410401.

(Only for family - 8 persons & Max. 10 persons with extra charge.)
We have registered with Maharashtra Tourism Development Corporation (MTDC).

ROAD MAP

Two Routes to reach Bungalow

1. Mumbai - Pune Expressway
2. Khandala - Lonavala Road

प्रभु तरुण आश्रयदाते

१) सौ. विमल व श्री. माधव नायक,	२२) कै. कमलिनी रमाकांत प्रधान
२) सौ. नलिनी व श्री. रविंद्र रामराव मानकर,	२३) कै. नटवर्य शरद श्रीकृष्णनाथ गणपतराव दळवी
३) सौ. अनामिका बी. ए. एल.एल.बी.	२४) आद्य मराठी लघुलिपीकार कै. भुजंगराव रामचंद्र मानकर
४) कै. नटवर्य नारायण रामराव झावबा	२५) कै. वामन मोरेश्वर प्रभाकर
५) कै. सौ. मोतिराम विनायक जयकर	२६) कै. चंद्रकांत नारायण विजयकर, कै. कुंजविहारी वाय. जी. तळपदे, कै. प्रविण चंद्रकांत नारायण, विजयकर, कै. वैभव कुंजविहारी वाय. जी. तळपदे यांच्या स्मरणार्थ एक हितचितक
६) आद्य संपादक कै. विष्णु कृष्ण कोठारे	२७) कै. डॉ. विद्याधर चंद्रकांत नारायण विजयकर यांच्या स्मरणार्थ हितचितक
७) कै. रावसाहेब चंद्रकांत बालमुकुंद वेलकर	२८) कै. पूर्णचंद्र केशरीनाथ राव व कै. सौ. शीला पूर्णचंद्र राव यांच्या स्मरणार्थ
८) कै. सौ. सुशीला यशवंतराव कीर्तिकर	२९) डॉ. राम गोविंदराव नवलकर
कै. सौ. सुशीला व श्री. मोरेश्वर वि. प्रधान	३०) सौ. शुभांगी राम नवलकर
९) सौ. मीरा व श्री. रविंद्र नानूजी दळवी	३१) सौ. रीटा आणि श्री. मंदार माधवराव नायक
१०) कै. सौ. शालाका (अरुणप्रभा) शैलकुमार श्रीकृष्णनाथ दळवी	३२) कै. सौ. विजया व श्री. प्रकाश माधव नायक या त्यांच्या आईवडिलांच्या स्मृत्यर्थ उन्मेष प्रकाश नायक
११) कै. श्रीमती चंपुबाई आणि कै. आनंदराव सुंदरजी धराधर	३३) सौ. वृंदा आणि श्री. शाम विनायक जयकर
१२) कै. सौ. रोहिणी (रत्नप्रभा) श्रीकर राणे	३४) कै. श्रीमती जयश्री आणि कै. श्री. जयवंत विश्वनाथ कीर्तिकर स्मृत्यर्थ
१३) सौ. निलीमा व श्री. सृजन केशवराव राणे	श्री. उमेशचंद्र जयवंत कीर्तिकर
१४) कै. श्रीमती रोझाबाई आणि कै. बाळाराम केरोबा नायक	३५) कै. श्रीमती प्रतिमा आणि कै. श्री. धाकलेश्वर बाळाजी जयकर स्मृत्यर्थ
१५) कै. शरद विनायक कीर्तिकर यांच्या स्मरणार्थ अनामिक	सौ. सुप्रिया उमेश कीर्तिकर
१६) कै. सौ. दिलीप रघुनंदन कोठारे	
१७) कै. श्रीमती कमलजा आनंदराव अजिंक्य	
१८) कै. दिवाळीबाई व कै. डॉ. वामनराव आनंदराव विजयकर	
१९) कै. विष्णुराज बाळाराम नायक	
२०) अॅड. सदाशिव आनंदराव धुरंधर	
२१) कु. कस्तूर मोठाबाई जयकर	

प्रभुतरुणास देणगी

- * श्री. रसिक कृष्णराव विजयकर यांच्या स्मरणार्थ त्यांच्या कुटुंबीयांकडून प्रभुतरुणास देणगी रुपये ३०००/-
- * कै. श्रीमती जयश्री (लीला) माधवराव धैर्यवान यांच्या जन्मशताब्दीनिमित्त (२४/८/२०२१) त्यांचे सुपुत्र श्री दीपक माधवराव धैर्यवान यांजकडून रुपये १००१/-
- * प्रभु तरुण ९८ व्या (२५/८/२०२१) स्थापना दिनानिमित्त श्रीमती वृंदा शाम जयकरकडून श्री. शाम जयकर यांच्या स्मरणार्थ रु. ५००/-

अभिनेते

- * बृहन्मुंबई सार्वजनिक गणेशोत्सवाच्या समन्वय समितीच्या कार्याध्यक्षपदी श्री. कुंदन आगासकर यांची निवड झाली.
- * सिल्वर आणि गोल्डन ज्युबिली साजरे केलेले मराठी चित्रपट देणारे एकमेव निर्माते आणि अभिनेते श्री महेश कोठारे यांना २२/७/२१ रोजी 'मेड इन इंडिया आयकॉन -- महाराष्ट्र सन्मान' महाराष्ट्राचे राज्यपाल श्री भगतसिंग कोशियारी यांच्या हस्ते राजभवनात देण्यात आला.
- * पार्ले टिळक विद्यालयाच्या EMS (SSC) उच्च माध्यमिका विद्यार्थी अर्णव आलोक अरविंद धराधर याचा 'टायकोथान २०२१' मध्ये सहभाग होता. दोन दिवसात पाच फेऱ्या आयोजित केल्या गेलेल्या 'संस्कृत व्हर्ब कॉम्प्लेक्स गेम' मध्ये त्याची तुकडी विजयी

झाली. शिक्षण विभागातर्फे आयोजित ही स्पर्धा होती.

- * १७ जुलै रोजी 'काव्यबंध' या ऑनलाईन कार्यक्रमात सौ. स्मृती तळपदे यांनी कवितेवर नृत्य सादर केले.
- * २५ जुलैपासून सुरू होणाऱ्या कवी वसंत बापट यांच्या जन्मशताब्दीनिमित्त महाराष्ट्र टाइम्स संवाद पुरवणीत मुद्रुला जोशी या त्यांच्या विद्यार्थ्यांनी लेख लिहिले आहेत.
- * 'मुक्त संवाद कट्टा' प्रस्तुत विनायकराव रामकर जागतिक ऑनलाईन मराठी वक्तृत्व स्पर्धेत सौ. साया सुनील नवलकर यांना दुसरे पारितोषिक मिळाले.

परीक्षेतील सुयश

एमबीए (इन फायनान्स)

श्री. चिन्मय विजित धुरंधर (बेल्गारकर इंस्टिट्यूटमधून तिसरे आले)

बीएमएम (बॅचलर इन मास मिडिया)

श्री. इशान दीपक संजना कोठारे 'ए' ग्रेड (१० पैकी ८.६१ %)

आयसीएससी (दहावी)

श्री. आरित प्रणव देसाई ९६ %
कु. अदिती सीमित देसाई ९७ %
कु. अनुषा आशीष कीर्तिकर ९३.१ %

एस्एस्सी

कु. सिमरन आशिष वेंकट देसाई ९६ %
कु. अलिशा निकोलाय कीर्तिकर ९४.४ %
श्री. गुहांक प्रणील प्रभाकर कोठारे ८८ %
कु. रिद्धी विनय तळपदे ७५ %

कोड्याचे उत्तर

'मी सवय'

प्रभुतरुणाची डायरी
नारळ साखर दिला

११-०७-२१ कु. तन्वी किशोर धुरंधर श्री. रॉमीन आरेफ (आं. ज्ञा.)

अमृतमहोत्सव

२३-०७-२१ श्री. सुभाष रमाकांत देसाई

मरण

०२-०७-२१	श्री. प्रफुल्ल शामराव आनंदकर,	वय ८४,	गावदेवी
०९-०७-२१	सौ. पुष्पा (त्रिलोकेकर) प्रदीप वर्मा	वय ८५,	कांदिवली
१०-०७-२१	श्री. अमल (अतुल)मुकुंदराव त्रिलोकेकर	वय ७८,	कांदेवाडी
१४-०७-२१	श्री. श्रीकृष्ण नारायण तळपदे	वय ८९,	अंधेरी
२४-०७-२१	नीना महेश राव,	वय ७६,	खार
२५-०-२१	श्री. दिवाकर विनायक कोठारे,	वय ८०,	मालाड

पाठारे प्रभू सोशल
समाज

२५ जुलै रोजी पाठारे प्रभू सोशल समाजाची ऑनलाईन अभंगयात्रा स्वरुदिडी घेऊन निघाली. सुरुवातीला अध्यक्ष श्रीम. स्वाती राणे यांनी प्रास्ताविक केले. 'एखादी नदी जशी वाटेत आलेल्या खाचखळग्यांना ओलांडून मार्ग शोधते त्याप्रमाणे समाजाने हा कार्यक्रम आयोजित करून मार्ग शोधला आहे' असे त्या म्हणाल्या. विश्वस्त श्रीम. वृंदा जयकर यांनी या अडतीसाव्या अभंगयात्रेवेळी ही यात्रा सुरू करणाऱ्या रसिक व्यवहारकर आणि प्रवीण राणे यांचे स्मरण केले. संयुक्त चिटणीस श्री. जयंत कीर्तिकर यांनी सहभागी कलावंतांचे आभार मानले. संयुक्त चिटणीस सौ. नीता सेंजित यांनी प्रास्ताविक केले तर आभार कार्याध्यक्ष श्री. तुषार कीर्तिकर यांनी या यात्रेचा समारोप केला. स्वाती राणे आणि यतीन व्यवहारकर

(पान ३ कॉलम ४ वरून)

शाळांना बरोबर Education Link आहे. दरवर्षी सात, आठ तिकडची मुले इथे येतात. आपला देश, आपली संस्कृती, प्रेक्षणीय स्थळे, खाद्यसंस्कृती ह्याची देवाण-घेवाण होते.

प्रत्येक आयोजलेल्या कार्यक्रमाला व्यवस्थापकांनी नेहमीच मला साथ दिली म्हणूनच मी तीस वर्षांची माझी कारकीर्द यशस्वीरित्या पार पाडू शकले.

मुलांनीही भरपूर प्रेम दिले. रीयूनीयनला अजूनही मला आवर्जून बोलावले जाते.

जेव्हा जेव्हा मुले डॉक्टर, इंजिनियर, C.A., पदवीधर होऊन आशीर्वाद घ्यायला येतात तेव्हा अभिमानाने छाती फुलून येते.

-सौ. अलका तळपदे

Tel. No. 9869083872

*

यांनी ऐच्छिक देणग्या दिल्या; त्यांचेही आभार श्री. तुषार यांनी मानले. प्रास्ताविक आणि आभार यांच्या कोंदणात साजऱ्या झालेल्या या दिंडीत स्वरपताका घेऊन अनेकजण (२९ जण) सामील झाले. अयाना जयकर, विवान आगासकर, कपिल जयकर ही छोटी मुलेही यात सहभागी होती. ऋता प्रधान हजरनीस, अंजू आणि उल्हास अजिंक्य, प्रिया कोठारे, डॉ. हर्षद विजयकर, अचला देसाई, योगिता नवलकर, विजय कीर्तिकर, स्वप्ना जयकर, चिंतामणी कीर्तिकर, प्रदीप राणे, सीमा कीर्तिकर, जयदीप विजयकर, सुनील जयकर, साया नवलकर, मिलींद सेंजित अशा अनेकांनी भक्तीपूर्ण गीते सादर केली. रॉनिका विजयकर, अपर्णा विजयकर, डॉ. रश्मी व्यवहारकर, आनंद विजयकर, सुहास विजयकर, निषाद धुरंधर, देवश्री धुरंधर, आसावरी धुरंधर, वर्षा धुरंधर, कौमुदी मानकर यांची पदे विशेष लक्षात राहिली; तर शेवटी श्री. राजन प्रधान आणि अंजली प्रधान यांनी खांद्यावर भगवी पताका घेऊन, तुळशीमाळ गळ्यात घालून, अबीरबुक्का लावून 'वितूचा गजर' करत 'हरिनामाचा झेंडा' ऐकणाऱ्यांच्या मनात रोवला. तंत्रसहाय्य राहुल आगासकर यांचे होते. दरवर्षी असाच 'वितूचा गजर' होत राहो. जय हरी वितुल!

*

(पान २ कॉलम ४ वरून)

प्रत्येकाने आपल्या आवडीनुसार ओळखावेत व त्यांच्यात वाढ करत स्वतःचे रोजगार कौशल्य स्थापित करावे.

युवा पिढीने हे स्वीकारले पाहिजे की कोणतेही काम हे छोटे किंवा मोठे नसते. फक्त आपल्या ठरलेल्या ध्येयापर्यंत पोचण्याच्या मार्गावर येणारे ती प्रत्येक कामे न थकता, न थांबता व सतत प्रामाणिक प्रयत्नांनी करत राहावी हीच आपल्या यशाची गुरुकिल्ली आहे.

'काही करायचे ठरले की कसे करायचे याचा मार्ग सापडतोच.'

हे मासिक मुद्रक, प्रकाशक श्रीमती सुहासिनी कीर्तिकर यांनी मालक बोर्ड ऑफ कंट्रोल प्रभुतरुण करिता मे. स्नेहेश प्रिंटर्स, ३२०-अ, शाह अँड नाहर इंडस्ट्रीयल इस्टेट, अ-१, धनराज मिल कंपाऊंड, सीताराम जाधव मार्ग, लोअर परेल, मुंबई-४०००१३ येथे छापून पारिजात बी-३, युनियन बँक एम्प्लॉईज को-ऑप. हौ. सोसायटी, पटेल इस्टेट, जोगेश्वरी (प.), मुंबई-४००१०२ येथे प्रकाशित केले.

संपादक: श्रीमती सुहासिनी कीर्तिकर

RNI NO. 14613/67